

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

www.lausuntopalvelu.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi
mirka.meres-wuori@gov.fi

ASIA: Lausuntopyyntö digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon myönnettävien verkkotoimilupien hakuilmoitusluonnoksesta (VN/7972/2025)

Valtioneuvosto valmistelee neljän verkkotoimiluvan myöntämistä digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon. Myönnettävät toimiluvat tulisivat voimaan 11.1.2027 ja olisivat voimassa kahdeksan vuotta. Toimiluvat on tarkoitus julistaa haettavaksi tammikuussa 2026.

Sanoma esittää seuraavia näkemyksiä hakuilmoitusluonnoksesta, ja pyytää että Ministeriö ottaisi nämä näkemykset huomioon valmistellessaan julkaistavaa hakuilmoitusta:

Lausunnon pääkohdat:

1. Mbit/s pohjaisen hinnoittelumallin lisäksi on olennaista varmistaa, että hintataso vastaa palveluiden tosiasiallisia tuottamiskustannuksia.
2. Tulevalla toimilupakaudella kanavanippujen määrä vähenee puoleen. Toimiluvan hakuilmoituksessa ja toimiluvan ehdoilla on varmistettava, että toimiluvan saaja ei kohdistaa päättäneiden kanavanippujen kustannuksia jäljelle jääville kolmelle kanavanipulle.
3. Myönnettävissä verkkoluissa tulee varmistaa, että televisiotoimijoilla on mahdollisuus ja oikeus vapaasti valita (lähetin kerrallaan) tarvitsemansa maantieteellisen lähetysalueen.
4. Myönnettävissä verkkoluissa tulee varmistaa, että televisiotoimijoilla on mahdollisuus ja oikeus vapaasti valita tarvitsemansa vuorokautiset lähetystunnit.
5. Myönnettävissä verkkoluissa tulisi määrätä, että kanavanippu A on toteutettava siten, että siinä voidaan välittää alueellisia sisältöjä.
6. Myönnettävissä verkkoluissa tulisi lisäksi edellyttää, että verkkoluvan saaja järjestää toimintansa ns. ”tehokkaan toimijan” mukaisesti.
7. Yleisradioon kohdistuu erityisiä vaatimuksia varautumiseen lähetyksien jatkamiseen myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Verkkolupien ehdoilla on varmistettava, että näistä erillisjärjestelyistä aiheutuvat kustannukset kohdistetaan erillisinä varautumiskustannuksina yksinomaan Yleisradiolle, joka on näiden velvoitteiden kohteena.

8. Toimilupaehdoilla tulee varmistaa antenniverkon yleiskäyttöisyys. Taajuuksien tehokasta käyttöä edistäisi, että verkossa olisi mahdollista tehokkaasti ja joustavasti edistää mm. HbbTV:n palveluista.

Maanpäällisen digitaalisen televisiotoiminnan häiriöttömyyden turvaaminen

Myönnettävien lupien tavoitteena on sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 1 §:ssä säädetyn mukaisesti edistää palvelujen tarjontaa ja käyttöä viestintäverkoissa, turvata radiotaajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö, edistää kilpailua maanpäällisten televisioverkkojen tarjonnassa sekä varmistaa, että maanpäällisen television verkot ja palvelut ovat teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

Sanoma kannattaa näitä tavoitteita.

Audiovisuaalisten sisältöjen kulutus on voimakkaassa ja nopeassa muutoksessa. Kotimaiset televisiotoimijat kohtaavat edelleen voimistuvaa kansainvälistä kilpailua, joka kaventaa niiden kykyä investoida uusiin luoviin kotimaisiin sisältöihin.

Lineaarisen antennitelevision tulevalla toimilupakaudella keskiöön nousee kyky sovittaa antennijakelu vastaamaan kiristyvää kilpailua ja muuttuvia katselutottumuksia. Kotimaisten televisiotoimijoiden toimintaedellytyksien turvaamiseksi tulee myönnettävissä verkkoluissa varmistaa huomattavasti nykyistä joustavampia menettelyitä ja vaihtoehtoja jakelunpalvelun sovittamiseksi kanavien kulloisiin tarpeisiin.

Lähetyspalveluiden hinnoittelu:

Käynnissä olevalla toimilupakaudella verkkolupien haltija Digita Oy muutti jakelupalveluidensa hinnoittelun kanavakohtaiseksi poiketen DVB-T1 jakson Mbit/s hinnoittelusta. Tämä kavensi asiakkaiden (televisiotoimijoiden) mahdollisuuksia valita omaan lähetystoimintaansa parhaiten soveltuva siirtonopeus ja kuvanlaatu. Samalla lähetyspalvelun hintaa korotettiin. Esimerkiksi SD-laatuisten lähetyspalvelun hinta kolminkertaistui.

Hinnoittelumallin lisäksi on samanaikaisesti olennaista varmistaa, että hintataso vastaa palveluiden tosiasiallisia tuottamiskustannuksia. Uuden DVB-T2 jakeluteknologian käyttöönoton tehokkuushyödyt tulee täysimääräisesti ohjata televisioyhtiöille, jotta niiden kykyä panostaa uusiin kotimaisiin luoviin sisältöihin maksimoidaan.

Tulevalla toimilupakaudella kanavanippujen määrä vähenee puoleen. Toimiluvan hakuilmoituksessa ja toimiluvan ehdoilla on varmistettava, että toimiluvan saaja ei kohdistaa päättyneiden kanavanippujen kustannuksia jäljelle jääville kolmelle kanavanipulle.

Maantieteellinen peitto:

Myönnettävissä verkkoluissa tulee varmistaa, että televisiotoimijoilla on mahdollisuus ja oikeus vapaasti valita (lähetin kerrallaan) tarvitsemansa maantieteellisen lähetysalueen, sekä oikeus ja mahdollisuus laajentaa tai pienentää lähetysaluetta toimilupakauden kuluessa.

Vaihtoehtoiset vastaanottomenetelmät kehittyvät ja yleistyvät laajakaistaverkkojen kehittymisen myötä. Tämä luo uusia mahdollisuuksia kuluttajille seurata televisiolähetysä myös haastavissa vastaanotto-olosuhteissa ja heikon signaalin alueilla. Sanoma ei lähtökohtaisesti pidä tarpeellisena laajentaa nykyistä lähetysverkkoa uusilla pää- tai alilähetinasemilla. Jokaisen tällaisen laajennuksen tulisi pohjautua todelliseen tarveharkintaan, ja televisiotoimijan tulee itse voida valita ottaako hän uusi lähettämiä käyttöönsä.

Lähetysaika:

Myönnettävissä verkkoluissa tulee varmistaa, että televisiotoimijoilla on mahdollisuus ja oikeus vapaasti valita tarvitsemansa vuorokautiset lähetystunnit. Voimassa olevalla palveluhinnastollaan Digita ohjaa televisiotoimijat ostamaan ympärivuorokautista lähetysaikaa myös tilanteissa, jossa heillä ei ole ympärivuorokautista ohjelmistoa.

Alueellisuus:

Myönnettävissä verkkoluissa tulisi määrätä, että kanavanippu A on toteutettava siten, että siinä voidaan välittää alueellisia sisältöjä. Etuoikeus kanavanippuun A tulee myöntää Yleisradiolle, yleisen edun kanaville sekä niille laajoja yleisöryhmiä palveleville kanaville, joilla on alueellisista sisältöjä ja joihin kohdistuu valtioneuvoston asettamia velvoitteita tuottaa mm. tekstityspalveluita kuulovammaisille.

Tehokas toiminta:

Tulevalla toimilupakaudella Traficom tullee edelleen määrittämään verkkoluvan haltija huomattavan markkinavoiman yhtiöksi (HVM) ja antamaan määräyksien, joilla pyritään varmistamaan palveluiden markkinaehtoisuus tilanteessa, jossa markkinalla on vain yksi superdominantti toimija.

Myönnettävissä verkkoluissa tulisi lisäksi edellyttää, että verkkoluvan saaja järjestää toimintansa ns. ”tehokkaan toimijan” mukaisesti.

Lisäksi Sanoma esittää, että verkkoluissa varmistetaan taajuuksien tehokas käyttö myös edellyttämällä, että verkkoluvan haltija tarjoaa televisiotoimijoille nykyisen kuvanpakkausteknologian (videokoodekki) rinnalla mahdollisuuden kehittyneemmän (parempi bit/Hz suhde) pakkausteknologian käyttöön, jonka hinnoittelun tulee olla kustannussuuntautunutta ja tehokkuushyödyt tulee ohjata Digitan asiakkaille.

Tämän varmistamiseksi verkkoluissa ei tulisi yksilöidysti määrätä tietystä kuvanpakkausmenetelmästä

Muita huomioita:

Yleisradioon kohdistuu erityisiä vaatimuksia varautumiseen lähetysten jatkamiseen myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämän varmistamiseksi on lähetysasemilla toteutettu yksinomaan Yleisradion tarpeisiin mm. varavoiماجärjestelyitä, varalähettämiä, palosuojattuja erillistiloja ja jopa EMP-tiloja. Verkkolupien ehdoilla on varmistettava, että näistä erillisjärjestelyistä aiheutuvat kustannukset kohdistetaan erillisinä varautumiskustannuksina yksinomaan Yleisradiolle, joka on näiden velvoitteiden kohteena. Nykyisellään Digita jakaa näitä kustannuksia myös muiden asiakkaiden maksettavaksi, eikä yhtiö ole toistuvista huomautuksista huolimatta muuttanut hinnoitteluaan.

Toimilupaehdoilla tulee varmistaa antenniverkon yleiskäyttöisyys. Taajuuksien tehokasta käyttöä edistäisi, että verkossa olisi mahdollista tehokkaasti ja joustavasti edistää mm. HbbTV:n palveluista. Näissä tyypillisesti vain palveluiden signalointi tapahtuu lähetysverkon kautta, mutta palveluiden käyttö jaetaan IP:n yli, joka tehokkaasti vähentää tarvetta taajuuksien käytölle.

Helsingissä 10. joulukuuta 2025

Sanoma Media Finland Oy

Marcus Wiklund
Johtaja, yhteiskuntasuhteet